

Zaaknummer:	1271203
Onderwerp:	Wensen en bedenkingen bij concept reglement pilot gemeenschappelijke raadsadviescommissie Zaffier
Datum raadsvergadering:	8 september 2026
Portefeuillehouder:	Gemeenteraad
Programma:	

Publiekssamenvatting

De gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Zaffier hebben verzocht een raadsadviescommissie in te stellen om de betrokkenheid van de gemeenteraden bij de gemeenschappelijke regeling te versterken. De raadsadviescommissie biedt raadsleden de mogelijkheid om gezamenlijk advies uit te brengen over belangrijke onderwerpen die de gemeenschappelijke regeling aangaan, waaronder de beleidskaders en begroting van Zaffier. Ten behoeve van de instelling van deze commissie heeft Zaffier een conceptreglement opgesteld. Dit wordt aan de zes deelnemende gemeenteraden voorgelegd zodat zij overeenkomstig de procedure hun wensen en bedenkingen kenbaar kunnen maken. Voorgesteld wordt om de raadsadviescommissie als pilot van de periode van twee jaar in te stellen. Na afloop van deze periode vindt een evaluatie plaats, waarna wordt besloten of de raadsadviescommissie een structureel karakter krijgt.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van Zaffier ten aanzien van het concept reglement pilot gemeenschappelijke raadsadviescommissie Zaffier.
2. Dit besluit kenbaar te maken aan het bestuur van Zaffier door toezending van het ondertekende raadsbesluit.

Inleiding

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Met deze wetswijziging is beoogd de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden binnen gemeenschappelijke regelingen te versterken. Eén van de instrumenten die de wet biedt, is de mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie.

De deelnemende gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Zaffier hebben uitgesproken van deze mogelijkheid gebruik te willen maken. Het algemeen bestuur van Zaffier heeft op 5 februari jl. besloten een gemeenschappelijke regeling in te stellen als pilot voor een periode van twee jaar.

Op grond van de Wgr stelt het algemeen bestuur de bevoegdheden, taken en werkwijze van de commissie vast, nadat de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Om die reden wordt het conceptreglement aan de zes deelnemende gemeenten voorgelegd.

Beoogd effect

De gemeenschappelijke raadsadviescommissie heeft als doel:

1. Het versterken van de betrokkenheid van gemeenteraden bij de regionale besluitvorming rondom Zaffier, door raadsleden eerder en beter te betrekken bij relevante ontwikkelingen, in lijn met de bedoeling van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
2. Het verbeteren van de informatiepositie van de raad, zodat deze zijn kaderstellende en controlerende rol effectiever kan vervullen;
3. Het bijdragen aan kwalitatief beter en breder gedragen besluitvorming binnen Zaffier.

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

De mogelijkheid van het instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie is geregeld in artikel 24a van de Wgr. Daarin is het volgende opgenomen:

1. Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien
2. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam regelt de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
3. De commissie bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden worden aangewezen. Een raad kan besluiten geen lid aan te wijzen.
4. Het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie eindigt van rechtswege op het moment dat men ophoudt lid te zijn van de raad uit wiens midden men aangewezen is.
5. Artikel 22 van de gemeentewet is van overeenkomstig toepassing op de commissie.
6. De leden van de gemeenschappelijke regeling kunnen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De hoogte van de vergoeding staat in redelijk verhouding tot de aan het lidmaatschap van de gemeenschappelijke adviescommissie verbonden werkzaamheden, mede rekening houdende met de vergoeding voor werkzaamheden welke het lid ontvangt uit hoofde van zijn lidmaatschap van de raad. De artikelen 96, tweede en derde lid, tweede zin, 98 en 99 van de gemeentewet, alsmede op grond daarvan gestelde nadere regels, zijn van overeenkomstig van toepassing.

Argumenten per beslispunt

1. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van Zaffier ten aanzien van het concept reglement pilot gemeenschappelijke raadsadviescommissie Zaffier

- 1.1 Het reglement en de instelling van de raadsadviescommissie versterkt de positie van de raden binnen de gemeenschappelijke regeling Zaffier.*

Zaffier ziet meerwaarde in het starten van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie. Bij de oprichting van Zaffier is al uitgesproken dat zo'n commissie de raden eerder in beleidsprocessen kan betrekken en hun controlerende rol kan versterken. Volgens Zaffier kan een gemeenschappelijke raadsadviescommissie de betrokkenheid van de raden vergroten, de afstemming van het algemeen bestuur verbeteren en bijdragen aan een breder gedragen besluitvorming. Het geeft concreet invulling aan de bedoeling van de Wet gemeenschappelijke regelingen: betere informatiepositie, vroegtijdige betrokkenheid en meer grip op regionale besluitvorming.

- 1.2 Het reglement geeft een uitwerking aan de werkwijze van de raadsadviescommissie Zaffier*

Het borgt een rolverdeling waarbij Zaffier de inhoudelijke ondersteuning verzorgt en de raden hun kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid behouden. Daarmee wordt rolzuiverheid gewaarborgd en blijft de lokale autonomie voor raden in stand, terwijl gebruik wordt gemaakt van de inhoudelijke expertise van Zaffier.

- 1.3 Door de koppeling aan de planning- en controlcyclus en het opnemen van vaste overlegmomenten wordt de betrokkenheid van de raadsadviescommissie structureel verankerd.*

Tegelijkertijd blijft er ruimte om flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen

2. Dit besluit kenbaar te maken aan het bestuur van Zaffier door toezending van het ondertekende raadsbesluit.

Het bestuur van Zaffier kan vervolgens overgaan tot vaststelling van het reglement en overgaan tot het instellen van de raadsadviescommissie. Bij de vaststelling van het definitieve reglement zal het algemeen bestuur zo veel mogelijk rekening houden met de door de raden aangedragen wensen en bedenkingen

Kanttekeningen en risico's

1. Onzekerheid over de effectiviteit van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie

Het instrument van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie is relatief nieuw en nog beperkt toegepast in Nederland. Hierdoor is de effectiviteit en meerwaarde in de praktijk nog niet volledig aangetoond. Om die reden wordt gewerkt met een pilot van twee jaar en een evaluatie, zodat op basis van ervaring kan worden bepaald of structurele voortzetting wenselijk is.

2. Tijdsinvestering voor raadsleden

Deelname aan de raadsadviescommissie vraagt een extra tijdsinvestering van raadsleden – die zitting nemen in de raadsadviescommissie - bovenop hun reguliere werkzaamheden. Dit kan leiden tot een hogere werkdruk en vraagt om een bewuste afweging van inzet en prioriteiten binnen de raad. Ook voor de ondersteuning vanuit de griffies vraagt dit extra inzet.

3. Adviserende en niet-bindende rol

De gemeenschappelijke raadsadviescommissie heeft een adviserende en niet besluitvormende rol. De adviezen die worden uitgebracht zijn niet bindend voor het bestuur van Zaffier. De invloed van de commissie is daarmee indirect, wat vraagt om realistische verwachtingen over de impact op de uiteindelijk besluitvorming.

4. Rolverdeling en bestuurlijke verhoudingen

De instelling van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie raakt aan de bestaande rolverdeling tussen raad, college en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. De commissie opereert op het snijvlak van kaderstelling en advisering, wat in de praktijk kan leiden tot onduidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden. Het is van belang dat helder blijft dat de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol binnen de eigen gemeente behoudt en dat de raadsadviescommissie deze rol niet overneemt maar aanvullend is. Tegelijkertijd moet worden voorkomen dat de commissie een 'tussenlaag' wordt die besluitvorming vertraagt of bestuurlijke lijnen vertroebelt. Een zorgvuldige afbakening van taken, werkwijze en verwachtingen is daarom essentieel evenals de periodieke reflectie op de werking van de raadsadviescommissie in relatie tot de bestaande governance-structuur van Zaffier. In het conceptreglement is getracht dit zo goed als mogelijk te ondervangen. De pilotfase moet uitwijzen hoe het in de praktijk in zijn werking gaat.

Alternatieven

Er kan voor worden gekozen om namens Dijk en Waard geen raadsleden deel te laten nemen aan de raadsadviescommissie van Zaffier. De raden van Uitgeest en Heiloo hebben eerder aangegeven mogelijk gebruik te maken van hetgeen is bepaald in het derde lid van artikel 24a Wgr en geen leden aan te wijzen voor de commissie. Zij wilden de instelling van de commissie echter niet blokkeren.

Ook zijn er in het reglement andere keuzes te maken over de werkwijze van de radenadviescommissie. Voorgesteld wordt om met de in het reglement beschreven werkwijze een start te maken. Na twee jaar wordt geëvalueerd of de werkwijze van de adviescommissie moet worden gewijzigd.

Samenwerking en participatie

-

Financiën

De financiële consequenties van het instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie zijn naar verwachting beperkt. De kosten hebben met name betrekking op de ambtelijke en griffie-ondersteuning, de organisatie van bijeenkomsten. Deze kosten worden in beginsel opgevangen binnen bestaande budgetten van Zaffier en/of de deelnemende gemeenten. Er is geen sprake van substantiële structurele extra lasten.

Communicatie

-

Uitvoering

Nadat de wensen en bedenkingen van de zes gemeenteraden zijn gehoord stelt het algemeen bestuur van Zaffier het reglement vast. Daarbij zal het algemeen bestuur van Zaffier zo veel mogelijk rekening houden met de door de raden aangedragen wensen en bedenkingen. De commissie start als pilot voor twee jaar, waarna een evaluatie volgt over het al dan niet structureel voortzetten van de commissie.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Memo: conceptreglement gemeenschappelijke raadsadviescommissie Zaffier

Bijlagen ter informatie

-